

Otázka: Novověká filozofie

Předmět: Společenské vědy, filosofie

Přidal(a): xxx

Definice:

- ovlivněna 30letou válkou (1618-1648)
- významný stát Francie-francouzština
- Filozofie: rozpor mezi idealismem a materialismem, racionalismem a empirismem
- Rysy filozofie: plynulost vývoje, nastupuje vítězné tažení rozumu, ideálem poznání se stává matematika.

René Descartes (1596-1650)

- Francouz
- z bohatých poměrů
- získává vzdělání u jezuitů
- velmi se zajímal o matematiku
- zúčastňoval se prakticky všech společenských akcí
- na to se klidně na 2 roky ztratil z veřejného života a bádal
- rád se účastnil válečných výprav (bral je jako možnost vidět celý svět)

dílo: Svět

- ze strachu z inkvizice dílo nikdy nezveřejnil a dokonce jej zničil

Rozprava o metodě

- vydáno anonymně

snaha nalézt odpověď na otázky:

- „Jak hledat pravdu ve vědách?“; „Jak správně myslet?“
- projevuje se zájem o matiku, Filozofie má být univerzální matematikou, vědou, v níž se všechny poznatky dedukují ze základních pojmů, principů nové objektivní filozofie, věd i pravého náboženství, naprosto „jasných a zřetelných“.

Meditace k první filozofii

- jediný ověřený způsob je „metodická skepse“, tj. pochybnost vůči používané metodě.
- užívá metodu dedukce
- „*Cogito, ergo sum*“ = „*Myslí, tedy jsem*“
- zajímá se, na co se nemůže spoléhat ani na smysly (klamou), rozumem (může se mýlit) ani matematikou (také se může mýlit)
- jediná jistota = *pochybnost* - když pochybujeme, tak přemýšlíme a tím existujeme
- cílem je pochopit matiku, má na to vůbec lidský rozum, nemůžeme se spoléhat na smysly-představitel racionalismu

Baruch Spinoza(1632-1677)

- psáno také: Baruch de Spinoza; Benedictus de Spinoza
- pocházel z židovské rodiny
- rodina měla kořeny ve Španělsku - po nastolení křesťanství ve Španělsku se rodina přesunula do Amsterdamu, aby nemusela konvertovat
- již v dětství veden k budoucímu životu rabína
- aby si osvojil řemeslo, vyučil se brusičem skla
- již v mládí se dostal do sporu, jak s katolickou církví, tak s židovskou obcí
- byl pronásledován
- z toho důvodu se zcela stáhnul do ústraní
- živil se právě broušením skla

- zemřel na tuberkulózu

dílo: Teologicko-politický traktát

- Spinoza prosazuje svobodný přístup a výklad Písma svatého (rozuměno Starý zákon)
- za to byl Židy proklet
- říká také, že Ježíš Kristus by neměl být vnímán jako Boží syn, ale jako nejschopnější nejdokonalejší člověk
- Tóra by měla být zpřístupněna všem
- za to pronásledován katolickou církví

Etika vyložena metodou geometrickou

- etika = umění žít. Etický cíl je štěstí, podmínkou je svoboda. Vše vysvětlil jako matematické dílo, tj. poučka, důkaz, závěr. Geometrická metoda se týkala formy popisu.
- představitel: Monismus - je jen jediná substance: bůh neboli příroda (sama spustila řetězec)
- Substance nemá vnější příčinu, je příčinou sebe sama, existuje nutně, je nedělitelná. Rozlehlé věci a věci ve vědomí jsou tedy buď božími atributy, anebo stavy božích atributů. Bůh není vnější, ale vnitřní příčinou toho, co se děje. Tato substance má dvě vlastnosti: myšlení a rozlehlost. Všechno, co se vyskytuje v přírodě je buď rozprostraněnost (květina) nebo myšlení (báseň o květině).
- Substance = bůh = příroda = duchovní podstata
- Natura naturans (tvořící příroda) a natura naturata (stvořená příroda)
- natura naturans - stvořil ji Bůh
- natura naturata - díky Bohu existuje.

Gottfried Wilhelm Leibniz

- barokní filosof
- představitel idealistické filosofie
- již v 15 letech přijat na univerzitu

- v 17 dokončil bakalářské studium
- ve 20 chtěl složit doktorát - neumožněno kvůli věku
- pracoval jako „ministr zahraničí“
- poslán do Paříže
- zde navrhuje, aby se křesťanské země přestaly vyčerpávat vzájemnými boji a naopak se spojily proti zemím pohanským (konk. Egypt)
- údajně se zasloužil o vznik univerzity v Berlíně
- jeho filosofie je těžko uchopitelná, nesrozumitelná
- nakonec upadá v zapomnění

přichází s učením o Monádách

- monády = základ světa
- mají různé podoby
- samostatné body, silová centra (= slučování monád)
- duše - ta má 3 stádia
 - a) živočich = nejnižší - stav omámení
 - b) člověk = má vědomí
 - c) Bůh = nejvyšší - nekonečné vědomí, vševědoucí
- monád je nekonečné množství, každá je individua
- nenajdeme totožné/podobné monády, každá obsahuje v sobě zárodek protikladu
- i přes nekonečné množství monád, vytvářejí monády tzv. *předjednanou harmonii* = vzniká, díky zásahu Boží moci, každá monáda je ovlivněna Bohem, každá vlastnost monády (i špatná) má pro harmonii význam.

dílo: Teodicea

- vyznává se ze svého vztahu k Bohu
- je přesvědčen, že Bůh stvořil ten nejdokonalejší svět
- to vyplývá ze samotné podstaty Boha - vševědoucí, všemohoucí, neskonale láskyplný.